

בית שלמה

פרפראות בדרך מוסר על פרשת השבוע

יוצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

פרשת נשא חג שבועות תשפ"ב

גליון 293
נא לשמור על קדושת הגליון

נא לא לעיין בו בשעת התפילה וקריאת התורה

בס"ד

לעילוי נשמת

מורי ורבי יצחק ב"ר יעקב יגן
הרה"ק רבי חיים אבישלום ב"ר עזרא
מור"ר אבי ר' דוד שלום ב"ר שלמה רב
ר' זאב ב"ר משה חיים
הרה"ק רבי יעקב יגן ב"ר ניסים
הרה"ק רבי ישראל מוויזניץ ב"ר ברוך
הרה"ק רבי חיים אלעזר ב"ר צבי הירש
הרה"ק רבי יעקב שמשון ב"ר יצחק
הרה"ק רבי יצחק מראחוב הי"ד ב"ר מאיר
הרה"ק רבי ישעי' נפתלי הירץ ב"ר דוד
הרה"ק רבי גרשון אשכנזי ב"ר יהודה
דוד מלך ישראל חי וקיים בן ישי
רבי חיים ב"ר בצלאל מוורמייזא
הבעש"ט הקדוש רבי ישראל ב"ר אליעזר
הרה"ק רבי אברהם מרדכי מגור ב"ר אריה
יהודה לייב
הגר צדק מוילנא אברהם בן אברהם
הגה"ק רבי ראובן זעליג ב"ר צבי בענגיס
הרה"ק רבי ישכר בעריש ב"ר יצחק אייזיק
הרה"ק רבי ישראל יצחק ב"ר אליהו

לקבלת גליון זה למייל שלהו בקשה ל- MISHNA.SHLEMA@gmail.com | לתרומות והקדשות ולהפצה 052-580-2345

"נִשָּׂא אֶת רֵאשׁ בְּנֵי גִרְשׁוֹן גַּם הֵם לְבֵית אֲבֹתָם לְמִשְׁפַּחְתָּם" (ד', כ"ב)

לכבוד יומא דהילולא של הרה"ק רבי אהרן מקארלין הבאנו את שכתוב בספרו בית אהרן "עוד אמר על פסוק כל הבא לעבוד עבודה ועבודה משא עבודת עבודה היא דבר שהיא עבודה לעבודה אחרת היינו גשמיית אכילה ושתיה ושאר עניינים הנצרכים והוא הכל בבחינת עבודה לעבודה ה' ועבודה זו היא כאילו אומר הרי עלי עולה שחייב באחריותה ומחויב לעבוד עבודת ה' בכח אכילה זו או שאר ענייני עוה"ז עבודת משא הוא כשהוא זוכה להעלות ניצוצות הקדושה בעת האכילה למקומם הרמתה וזהו משא מלשון וינטלם וינשאם ואז האכילה גופא עבודה וכאילו אומר הרי זו עולה שאינו חייב באחריותה וזה נקרא עבודת משא ואמר שכל גדול בזה מי שענייני גשמיית שלו דבוקים לעבודת ה' כתורה ותפילה אוי התורה ותפילה שלו יכולים להיות זכה וברורה רק לה' בלא שום תערובות חיציגניות ומי שענייני גשמיית שלו נפרדים מעבודת ה' או העבודה שהיא תורה ותפילה מחובר ומערב בענייני גשמיית ועוד דיבר בעניין לימוד והזיהר ביותר ע"ז בכל עת שיכול להפריש עצמו מכל עסקיו כל אחד ואחד לפני עניינו ואמר אפילו כשהלך היום כפי שהלך מ"מ בשעה אחת לימוד בשמחה וזריזות יוכל להכניס כל היום בזה וע"י שמחה יוכל להוציא את עצמו מכל דבר רע ולהתקרב לטוב"

"וּבִרְכָךְ ה' וַיִּשְׁמְרֶךָ"

נשאלת השאלה מדוע נכנסו פסוקי ברכת כהנים אחרי פרשיות סוטה ונוזר וניתן לתרץ בס"ד את הדברים עפ"י מה שכתב הרב ניסים יגן זצוק"ל ז"ע שיומא דהילולא שלו חל השבוע (י"ד סיון) בספרו נתיבי אור בערך גלות וגאולה "אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה מול סוף בין פארן ובין תפל ולבן וחצרות ודי זהב ... ה' א-להיכם הרבה אתכם והנכם היום ככוכבי השמים לרוב. ה' א-להי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים, ויברך אתכם כאשר דבר לכם. הקב"ה נגלה למשה ואמר לו היות ועם ישראל קיבלו את התוכחה, הנך חייב לברך אותם, מיד ברך אותם. מכאן עלינו ללמוד שכשמוכיחים את הזולת ואומרים לו 'עשית

כך וכך', מיד אחרי שקיבל את התוכחה - יש לברכו, לא לסיים בדברי תוכחה, אלא 'הנכם היום ככוכבי השמים לרוב' - להראות לו את הנקודות שהוא זוהר בהם ככוכבי השמים. הכוכב אמנם רחוק וקשה לראות את הזוהר שלו, ועוד שלפעמים הזוהר של הכוכב בא מהשמש, אין לו זוהר משלו, אבל מוכרחים לסיים כך את התוכחה" ולשאלתנו נענה שהיות ופרשיות סוטה ונוזר עוסקות באנשים שיש לגביהם ספק אם חטאו או לאו שכן הסוטה המים בודקים אותה והנוזר מביא קרבן על היותו נוזר כידוע, לכן כדי לסיים את שני הפרשיות הנ"ל בברכה הביאה התורה את פסוקי ברכת הכהנים דווקא כאן

"וַיִּבְרָא מֹשֶׁה אֶל אֱהֱל מוֹעֵד לְדַבֵּר אִתּוֹ וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל מִדַּבֵּר אֵלָיו מֵעַל הַפְּרָת" (ד', פ"ט)

כתב בספר אך פרי תבואה "ע"ל דהנה אמרתי עה"פ סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם (תהילים כ"ה) דהנה באמת בעינינו אנו רואים שיש כמה בני אדם שעושים מצוות ומעשים טובים ויש להם מידת הרחמנות על עניינם וכדומה וכמה יש שאין משגיחין כלל ע"ז ובודאי הוא משום דאותן שהם יראים את השי"ת, השי"ת מודיע להם ומביא רחמנות זה בלבם אף שהוא נעלם מאחר כדי שיוכל לקנות לעצמו העולם הבא ע"ז וזהו סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם שמודיע להם תורתו וזש"כ התורה ג"כ ובבא משא אל אהל מועד וכו' שבא לבחינת היראה כי ירא' נקראת בית כידוע אז וישמע את הקול מדבר אליו שנתגלה לו כדת מה לעשות והי' הוא סובר כי הכל שומעין זאת אבל באמת רק וידבר אליו לו לבד היה הדיבור וזהו שאמרו חז"ל אם אין חממה אין יראה ואם אין יראה אין חממה כי באמת העוה"ז נטבע בדרך היצד"ר והשכל היא כמו גר בארץ מכריה כמבואר בחו"ה וללה"ה ורק מי שהוא ירא שמים השי"ת מגלה לו שכל הזאת בדרך סוד כנ"ל ודוק" עכ"ל"

חג שבועות

ידוע כי חג השבועות נקרא גם חג הביכורים ונשאלת השאלה מה הקשר בין הבאת הביכורים לחג מתן תורה אלא ניתן לתרץ לענ"ד בס"ד כי ידוע שאחד מן הטעמים בהבאת הביכורים הוא שבירת התאוות של האדם כיוון שאומרים לאדם אחר שהשקעת וגידלת את הפרי ואתה כבר מתאוה לאכלו בכי"ז אתה צריך להביא אותו לכהן וזהו שבירת התאוה הגשמית של האדם ובוה באה התורה לרמוז לאדם את הקשר בין חג הביכורים לחג מתן תורה שכן אדם שמחובר לתאוות העולם הזה לא יכול לזכות לתורה ורק אם האדם שובר את תאוותיו הגשמיות יש לו יכולת לזכות לקבל את התורה כמו שכתוב כך היא רכזה של תורה פת במלח תאכל ובמים במסורה תשתה ורק כך יש לאדם יכולת לזכות בכתרה של תורה כמו שמצינו אצל רשבי"י ובנו שע"י צער המערה וכו לעלות במעלות התורה קשר נוסף הינו כי כל המביא דורון לתמיד חכם נקרא כאילו הביא ביכורים בעצרת נידונים על פרות האילן והאדם נמשל לאילן שנאמר" והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעיתו" ואין מים אלא תורה והפרות אלו חידושי התורה של האדם שמחדש בעוה"ז וזהו עניינו של חג השבועות זמן מתן תורתנו המסוגל לקבלת התורה אצל עם ישראל בכלל ואצל כל יהודי בפרט

מגילת רות

"וַיֹּאמֶר מִי אַתָּה וַתֹּאמֶר אֲנֹכִי רֹת אֲמִתָּה וּפְרַשְׁתְּ כִנְפֶךָ עַל אֲמִתָּה כִּי גָאֵל אַתָּה" (ג', ט)
לענ"ד כי ידוע מספרים קדושים שאם אדם נפטר ח"ו בלא תשובה אך השאיר ילדים שהולכים בדרך ה' באמת או אפילו היו ילדים שלא שמרו תורה ומצוות אך עשו תשובה אמיתית הם מזכים את אביהם ועוזרים לו לעשות תיקון לנשמתו וע"י כך נשמתו עולה מדרגות בשמים דבר זה נרמז גם בענין רות שע"י שהתגיירה גיור אמיתי ושמרה תורה ומצוות כדבעי היא עשתה תיקון לנשמתו של מחלוך שהיה בעלה הראשון והשאירה לו שם וזכרון בעולם

רש"י הקדוש מפרש במקום "לגאול נחלת אישי כמו שנאמר בא גואלו הקרוב אליו וגאל וגומר וחמותי ואני צריכות למכור נחלתנו ועתה עליך לקנות קנה גם אותי עמה שיזכר שם המת על נחלתו כשאבוא על השדה יאמרו זאת אשת מחלוך" עכ"ל"ק ידוע ששמו של אדם מעיד על טיבו ואילו בשם מחלוך נרמזת המילה מחילה ונשאלת שאלה איו מחילה היתה למחלוך הרי לא מופיע שעשה תשובה בסוף ימיו אז מתי נהיתה לו מחילה וניתן לתרץ בס"ד

אחד יחיד ומיוחד ~ אין עוד מלבדו

צדיק והילדים לא הולכים בדרך ה' הם מצערים את הנשמה ואפילו שיתרמו את כל רכושם לצדקה לעילוי נשמה אם לא עשו תשובה והם מחללי שבת וכו' עדיין הם עושים צער גדול לנשמה ל"ע והקב"ה יעזור לכל עם ישראל לחזור בתשובה שלמה אכ"ר

ואילו לכליון שאשתו לא עשתה תשובה לא נשאר שם זכר בארץ וזה נרמז בשמו כליון מלשון כליה ח"ו היינו הכל נגמר ואין שום זכר אליו בעולם מכאן צריכים אנו ללמוד כי הכי חשוב לעילוי נשמה היא התשובה שמשפחתם עושה והליכתם בדרך ה' ואז יש ילדים מזכים אבא אך אם ח"ו האבא היה

"וְשִׁלְמוֹן הוֹלִיד אֶת בְּעֻז וּבְעֻז הוֹלִיד אֶת עֹבֵד – וְעֹבֵד הוֹלִיד אֶת יִשְׁי וְיִשְׁי הוֹלִיד אֶת דָּוִד" (רות ד', כא-כב)

ניתן לראות רמז בפס' אלו לדרך בה הולך מי שהוא עבד ה' שלמון היינו שחשקה נפשו בשלמות עבודת ה' הוא מתמלא בעזות דקדושה בחינת **בועז** ולא מתבייש מפני המלעיגים עליו על שהוא מתחזק בעבודת ה' ורוצה הוא להיות עובד ה' אמיתי בחינת עובד ואז זוכה הוא לקבל מהקב"ה ש"י עולמות בחינת יש"י כמו שכתוב להנחיל אוהבי י"ש גם בעולם הזה וגם בבא ואז מגיע הוא לבחינת מלכות שזוהו דוד המלך ע"ה שיכול הוא למלוך על תאוותיו וגשמיותו ולהתדבק בקב"ה בכל נפשו ומאוד

תהילים

"פִּי אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה שָׁמַיִם תִּכְן אֲמוֹנֶתְךָ בְּהֵם" (פט, ג)

ניתן לראות כי בפס' זה רומז דוד הע"ה את שלושת הדברים שעליהם העולם עומד כפי המובא במסכת אבות: תורה, עבודה וגמילות חסדים, שכן **'שמים תכון אמונתך בהם'** זהו רמז לתורה, שכן מובא בזהר (חוק לישראל פרשת בראשית) שמי שמחדש חידושי תורה נקרא עושה רקיע חדש **"ובכל מילה דאתחדש באורייתא על ידא דההוא דאשתדל באורייתא עביד רקיע חדא"**. עבודה זוהי תפילה נרמז באמרתו שכן השורש אמ"ר מורה על תפילה, כמו שכתוב **'אמרי פי'**, וכן אמרי האזינה ה' בינה היגגי, ובפסי א"ח"כ נאמר הקשיבה לקול שועי מלכי ואלקי כי אליך אתפלל. וגמילות חסדים כפשוטו **עולם חסד יבנה**.

משנת הצדיק – הרה"ק רבי ישראל יצחק ינובסקי בעל טהרת ישראל זצוק"ל זי"ע ח' סיון (שלישי)

הרב ישראל יצחק זצ"ל נולד בשנת תרט"א, לאביו הרבני החסיד המופלג רבי אליהו יאנאווסקי, ולאמו האשה החשובה מרת פרידא דינה ע"ה. אביו הרה"ח ר' אליהו ז"ל היה חסיד מובהק אשר הסתופף תמידין כסדרן בצל הרה"ק המפורסם רבי יצחק מווארקא זי"ע. וכאשר נולד לו בנו יקירו קרא את שמו בישראל, ישראל יצחק על שם רבו הק' מווארקא שנסתלק באחרון של פסח בשנת תר"ח

בספריו הרבים העלה רבינו יד ושם לזכר הוריו היקרים ז"ל וכמ"ש בהקדמתו לספר אור ישראל על הלכות פסח, וז"ל **"וקראתי שם החיבור מהלכות פסח 'אור ישראל' על שם הכתוב ולכל בני ישראל היה אור במושבותם וגם שמי בקרבן והפנים קראתי' הקת הפסח כשמו כן היא שכל חוקי הפסח נתבארים שם וגמטריא במס"ק שם אמי פרידא דינה והמקור קראתי יד אליהו (עיי' טעם הפסח ת"ל סק"א) וגם שם אבי ז"ל בקרבן"**.

בשנת תרכ"ט הקים את ביתו עם זוגתו הרבנית מרת יחד אסתר ע"ה ממשפחת יעדוואב מעיר קאלושין שנולדה בשנת תר"י. היא היתה לו לעזר כנגדו רבות בשנים. הרבנית נפטרה בכ"ד מרחשון תרפ"ו בהיותה בת ע"ה שנים ומנ"כ בביתה דק"ק פראגא. בראשית שנותיו, ישב הרב ישראל יצחק באהלה של תורה בתוככי עיר קאלושין. ראשית כיהן כרב בקארטשוב הסמוכה לעיר אטוואצק, משם נתקבל לרב אב"ד ק"ק קאמיניקא ועל שמה נקרא הרב מקמיניקא. משם נתקבל כע"י ומורה צדק בק"ק פראגא הסמוכה לעיר ווארשא שם כיהן ברבנות 300 שנה עד שנפטר ביום ח' סיון ושם מקום מנוחתו.

בימים ההם היתה הדיקות מצויה מאוד במדינת פולין ולא היה בידי ראשי הקהילה לשלם משכורת הגונה לרבנים היושבים על מדין ובביתם שררה עניות ודחוקות נוראה, הרב ישראל יצחק בגודל חסידותו היה מסתפק במנת חלקו כמו שעולה מדברי הקדמתו לספרו קונטרס התשובות וז"ל **"אברך את אנשי עיר פראגא בפרנסה והצלחה וכל טוב, על אשר מסייעים לי שאוכל לעסוק בתורה הקדושה, אם שהוא בדיקות ודאי הוא מהשי"ת, ואקוה להשי"ת שיקיים בי מאמר המשנה הלומד תורה מעוני סופו לקיים מעושר"**.

כן יצא שמו של רבינו כגאון מופלג ומורה הוראה, ביתו הצנוע שברחוב שעראקי המה תמיד מהמון אנשים שצבאו על פתחו, שבאו לשאול דבר תורה זו הלכה בהיותו מורה הוראה מובהק באו לפניו הרבה אברכים מטובי הלומדים שבמדינת פולין, לקיים אצלו שימושה של תורה, ללמוד ממנו דרכי ההוראה וכמו שכתב רבינו במכתב אל הגה"צ רבי משה נחום ירושלמסקי זצ"ל אבדק"ק קיעלין: **"זהו ודאי רצון הבורא ית"ש להרביץ תורה בישראל וב"ה הרבה מורים היו אצלי על שימוש ונתתי להם היתר הוראה.. ויה"ר שזוכה להרביץ תורה בישראל באמת לשמה"**

כתב ספרים לרוב שבמפורסמים שבהם הם ספר המקנה על הלכות מכירת חמץ וספר טהרת ישראל על הלכות נידה שרבים מן הפוסקים בני זמננו מביאים את פסקיו בספריהם

דובב שפתי ישנים – ליקוטים מספרים שפחות מוכרים

ברייתו יעקב – הרה"ק רבי יעקב ב"ר פנחס הכהן שטיינער זצוק"ל זי"ע

"זֹאת תֹּרַת הַנְּזִיר בְּיוֹם מְלֹאת יְמֵי נְזִרוֹ יִבֵּא אֹתוֹ אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד" (ו, י"ג)

כתב רש"י דהכי פירושו יביא עצמו עי"ש ויש לפרש כמו שאיתא במדרש (ויק"ר לה, א) חשבתי דרכי אמר דוד בכל יום ויום הייתי מחשב לבית פלוני אני הולך ורגלי מביאים אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות וכו' ואמרו במפרשים דהכי פירושו דוד המלך ע"ה השלים עצמו כל אבריו היו קדושים עד שמעצמם הלכו ומביאים אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות וכן שמעתי לפרש בשם הגאון אבדק"ק ט'פוערע נ"י עה"פ בפרשת וירא (בראשית יח, ב) וישא עיניו וירא וכו' ועיין באך פרי תבואה שם ג"כ בחינה הנ"ל

וזה רמזה תורה כאן כי הנוזיר אשר הוא לשם שמים בא לידי קדושה שפורה עצמו מתענגי היין וכן איתא באשת מנוח שבא ממנה שמשון הגיבור

"כֹּה תִּבְרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲמֹר לָהֶם" (ו, כ"ג)

במדרש (ב"ר מג, ח) מובא בכתב סופר עה"ת מהיכן זכו ישראל לברכת כהנים מכה יהיה זרעך (בראשית טו, ה) ופירש בכתב סופר דברי אמת לאמיתה של תורה דלכאורה איך יברכו הכהנים לישראל בממון או בכל טוב ממה נפשך אי הוא במזל שיהיה עני ח"ו וכדומה איך ישתנה המזל ע"י ברכתם אמנם מבואר בגמרא (שבת קנו) דאין מזל לישראל כמו שאמר הקב"ה לאברהם אבינו צא

סגולה לפרנסה – תיקון המעשים

"דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ כִּי תִשְׁטֶה אֶשְׁתּוֹ וּמַעַלָּה בּוֹ מַעַל" (ה, יב)

רש"י – כי תשטה אשתו. שנו רבותינו אין המנאפין נואפין עד שתכנס בהן רוח שטות

נכתב בגמרא (סוטה ג ע"ב) **"ריש לקיש אמר: אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות, שנאמר דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם איש איש כי תשטה אשתו ומעלה בו מעל תשטה כתיב" בספר דרש טוב מובא עפ"י הנאמר בספר דברי יחזקאל בשם הבעש"ט **"עם כל איש הנולד, נולד עמו פרנסתו גם כן, רק אם חטא גורם שצריך לעמול על פרנסה" עכ"ל** זה מה שאומרים במליצה החוטא יש לו רווח שותות וכך בכל דבר שפע שהקב"ה מוריד לעולם בצינורות השפע הוא מוריד הרבה טוב רק לפעמים הצינורות סדוקים או מנוקבים כתוצאה ממעשי האדם עצמו ר"ל והכל נשפך לחוץ ורק טיפות קטנות מגיעות אל האדם, ע"כ יראה האדם לתקן מעשיו ולחזור בתשובה על מנת שיוכל לקבל ולהכיל את כל השפע האלוקי היורד משמים ובפרט בימי החגים הבאים עלינו לטובה שנצא מזהוג עם כל ההשפעות הטובות ברוחניות ובגשמיות אכ"ר**